

JBA-002-002306

Seat No. _____

M. Com. (Sem. III) (CBCS) Examination

December - 2019

Financial Institutions & Markets

(Group B - Banking And Finance)

(Old Course)

Faculty Code : 002

Subject Code : 002306

Time : $2\frac{1}{2}$ Hours]

[Total Marks : 70

૧ નાણાકીય સિસ્ટમ / વ્યવસ્થા શું છે ? નાણાકીય સિસ્ટમના મુખ્ય ઘટકો કોઈ પણ ૨૦ રાષ્ટ્રની અર્થવ્યવસ્થામાં તેમના કાર્યો અને મહત્ત્વની દ્રષ્ટીએ સમજાવો.

અથવા

૧ નોંધ લખો :

(૧) ભારતની નાણાકીય પ્રણાલીમાં નિયમનકાર તરીકે સેબી. ૧૦

(૨) 'નવું ઇશ્યુ માર્કેટ' શબ્દ સમજાવો અને તેના મુખ્ય કાર્યો જણાવો. ૧૦

૨ (અ) કમર્શિઅલ બેંકો શું છે ? તેમના કાર્યો શું છે ? ભારતમાં કમર્શિઅલ બેંકિંગમાં તાજેતરના વિકાસને સમજાવો. ૧૦

(બ) વાણિજ્યિક / કમર્શિઅલ બેંકો દ્વારા ક્રેડિટ બનાવવાની પ્રક્રિયા જણાવો. ૧૦

અથવા

૨ (અ) સેન્ટ્રલ બેંકિંગ અને આર.બી.આઈ.નો ઇતિહાસ સમજાવો અને આર.બી.આઈ.ની રચના, ઉદ્દેશો, સંગઠન અને મુખ્ય કાર્યોનું વર્ણન કરો. ૧૦

(બ) આર.બી.આઈ દ્વારા લેવામાં આવતા ક્રેડિટ કંટ્રોલના પસંદગીના/ગુણાત્મક પગલાંનું મૂલ્યાંકન કરો. ૧૦

૩ વીમો વ્યાખ્યાયિત કરો અને વિવિધ પ્રકારની વીમા સેવાઓનું ટૂંકમાં વર્ણન કરો. તથા ભારતીય વીમા સેવાઓ ક્ષેત્રે એલ.આઈ.સી. અને જી.આઈ.સી.ની ભૂમિકા સમજાવો. ૧૫

અથવા

૩ મ્યુચ્યુઅલ ફંડ શું છે ? મ્યુચ્યુઅલ ફંડ્સનો ઇતિહાસ વર્ણવો અને ભારતમાં તેના વિકાસનું વર્ણન કરો. સાથે જ વિવિધ પ્રકારની મ્યુચ્યુઅલ ફંડ યોજનાઓ પણ સમજાવો. ૧૫

૪ એન.બી.એફ.સી. શું છે ? તેમને વર્ગીકૃત કરો અને વિવિધ પ્રકારના એન.બી.એફ.સી.ના મુખ્ય કાર્યો / વ્યવસાયને સમજાવો. ૧૫

અથવા

૪ (અ) મરચન્ટ બેંકર્સ કોણ છે ? મરચન્ટ બેન્કરોની મુખ્ય સેવાઓનો ઉલ્લેખ કરો. ૮
(બ) આઈ.આર.ડી.એ.ના મિશન, ફરજો, કાર્યો અને કામગીરી અંગેની નોંધ લખો. ૭

ENGLISH VERSION

1 What is a Financial System? Explain the major components of a Financial System in terms of their Functions and Importance in any Nation's Economy. 20

OR

1 Write a note on :
(1) SEBI as Regulator in India's Financial System. 10
(2) Explain the term 'New Issue Market' and state its major functions. 10

2 (A) What are Commercial Banks ? What are their Functions? Explain the recent developments in Commercial Banking in India. 10
(B) State the Process of Credit Creation by Commercial Banks. 10

OR

2 (A) Explain the history of Central Banking and the RBI and describe the formation, objectives, organization and chief functions of the RBI. 10
(B) Critically evaluate the Selective/ Qualitative Measures of Credit Control of the RBI. 10

3 Define Insurance and describe various Types of Insurance Services in brief. Also explain the Role of LIC and GIC in the Indian Insurance Services Sector. **15**

OR

3 What are Mutual Funds? Narrate the history of Mutual Funds and describe its growth in India. Explain various types of Mutual Fund schemes. **15**

4 What are NBFCs? Classify them and explain the principal business of various types of NBFCs. **15**

OR

4 (A) Who are Merchant Bankers? Elucidate the major services of Merchant Bankers. **8**

(B) Write a note on the mission, duties, functions and operations of IRDA. **7**
